

התנועה למען איכות השפיטה בישראל

רחוב שלמה המלך 9 כפר סבא, טלפון: 054-8119676 פקס: 03-7621105
דוא"ל: formanovski@gmail.com

תאריך: 13/4/2020
מספרנו: פח"ע 7/2020

לכבוד
עו"ד אמיר אוחנה, שר המשפטים
amiro@KNESSET.GOV.IL
פקס': 02-6285438
sar@justice.gov.il

לכבוד
עו"ד סיגל יעקובי, מנכ"לית משרד המשפטים
mancal@justice.gov.il
(טל' 02-3925665)

עו"ד אבי חימי
ראש לשכת עורכי הדין, תל אביב
פקס: 03-6127744
roshlishka@israelbar.org.il מייל:

שלום רב,

**הנדון: פיצול הסנגוריה הציבורית ל 5 גופי סנגוריה מתחרים
והגדלת שכר סנגורים לפי סעי' 19 ב' לחסד"פ שלא דרך הסנגוריה**

1. נודע לנו כי שר המשפטים נמצא במגע עם ראש הלשכה, עו"ד אבי חימי בנוגע לרפורמות בנושא הסנגוריה הציבורית.
2. אנו מבקשים להפנות תשומת ליבו של השר לשתי סוגיות עקרוניות:
א. מן הראוי לפצל את הסנגוריה לפחות ל- 5 גופי סנגוריה שונים שיתחרו זה בזה על לקוחות, על מצוינות ועל מוניטין.
ב. הזרמת "דם חדש" למסלול מתחרה לסנגוריה באמצעות הגדלת תעריפי שכר הטרחה למינוי עו"ד פרטי במימון המדינה דרך סעיף 19 ב' לחסד"פ.
3. הסנגוריה היא מונופול, וכמו כל מונופול, אין בה שום תמריץ למצוינות, לשאיפה להישגים, לכיבוד רצונו של הלקוח, והיא הפכה לגוף מסואב, אשר ה"לקוחות" מואסים בה ומתעבים אותה, אולם רק בשל חוסר ברירה הם "נעזרים" בה. בד"כ עזרה זו מהסנגוריה מובילה ל 99% כישלון, וללחץ של הסנגורים על הלקוחות להודות, להסכים לעסקאות טיעון, להסכים לראיות לכאורה, להסכים שלא לזמן את עדי התביעה, ו"להסכים" בכל כורחם לעוד כל מיני קיצורי דרך שמשרתים את התביעה.
4. תעריפי הסנגוריה לעורכי הדין מגוחכים, והם אינם מעודדים את הסנגורים לאתגר את התביעה או הפרקליטות, אלא בדיוק להיפך. בשל התעריפים הנמוכים, הסנגורים לא מתכוננים, לא נפגשים עם הלקוחות שלהם, לא מכינים בקשות לפסילת ראיות, לא מזמנים עדים, ופשוט לא נלחמים עבור הלקוחות שלהם. הסנגורים מטעם הסנגוריה עומדים בבתי המשפט כ"דחלילים" רק על מנת לספק עלה תאנה לזכות (הפיקטיבית) לייצוג משפטי נאמן.

5. עמד על כך יואב ספיר במאמרו "מה מחייבת האצילות", שם הוא עצמו מודה שלסנגוריה יש מוניטין גרוע, ושהשופטים רואים בה כלי שנועד לשרת את התביעה/הפרקליטות כדי לעזור להם לצבור הרשעות. במאמר כתב יואב ספיר שלסנגוריה יש סטיגמה של מי שמוכרת את הלקוחות שלה, ומי שמצליחה לגייס רק עו"ד מתחילים כדי להשתפשף על גבם של הלקוחות אותם הם מובילים ישר אל שערי הכלא ב 99% מהמקרים.

6. ראו מתוך מאמרו של דר' ספיר תיאור של ההיסטוריה של הקמת הסנגוריה:

אולם בדברי ברק ניתן לזהות שרידים לאידאולוגיה הישנה, שרווחה בארצות-הברית בעת שהוקמו יחידות הסניגוריה הציבורית הראשונות בתחילת המאה ה-20. על פי אידאולוגיה זו, הסניגוריה הציבורית צריכה להיות כלי עזר לתביעה הכללית בהרשעת האשמים. בדומה לכך שהתביעה לא צריכה לעשות כל שביכולתה לשם הרשעה, הסניגוריה הציבורית לא צריכה להעלות כל טיעון אפשרי כדי להביא לזיכוי.¹⁵ שני המוסדות – תביעה וסניגוריה – צריכים לשאוף להרשעתם של האשמים ולזיכויים של החפים מפשע. על רקע אידאולוגיה כזו ניתן לתת משמעות

לדבריו של ברק בדבר היעדר ניגוד עניינים בין שני המוסדות. לפי האידאולוגיה הבלתי-לעומתנית (Non-Adversarial), תפקידה העיקרי של הסניגוריה הציבורית הוא להעניק לגיטימציה למערכת המשפט הפלילי, בכך שתושיט עזרה לתביעה הכללית לאתר את החפים מפשע מבין הנאשמים; תעביר תיקים במהירות וביעילות דרך המערכת; ותעניק תדמית של שוויוניות לאותה מערכת. אידאולוגיה זו רווחה בארצות-הברית עד לשנות ה-60' של המאה ה-20. מקימי הסניגוריה הציבורית בארץ ומנהיגיה הראשונים, ובראשם פרופ' קנת מן, הושפעו מהאידאולוגיה המתחרה שהתפתחה בשנות ה-60' בארצות-הברית. האידאולוגיה החדשה הדגישה את הצורך בקיום הליך הוגן, בשוויון בין נאשמים עשירים לעניים ובמתן ייצוג הולם וקנאי (Zealous) לאשמים ולחפים מפשע כאחד.¹⁶ עם זאת, הדברים המצוטטים לעיל מעוררים חשש שמא האידאולוגיה הישנה לא פסה מן העולם, וכי בישראל היו לה הדים בדבריהם של ראשי המערכת המשפטית.

אם תתקבל ותאומץ גישה זו, הערכים שביסוד הקמתה של הסניגוריה הציבורית בישראל יעמדו בסכנה, וספק אם היא תשיג את תכליתה העיקרית – להעניק ייצוג הולם לזכאים לשירותיה, תוך שמירה על עצמאות מקצועית.¹⁷ משמעותה של הבחנה בין החובות המוטלות על סנגורים ציבוריים לבין אלה המוטלות על סנגורים פרטיים היא הבחנה בין זכויותיהם של נאשמים הנזקקים לשירותיה של הסניגוריה לבין אלה שיש בידם די ממון לשכור את שירותיהם של עורכי דין פרטיים. אם תחויב הסניגוריה הציבורית, בהעניקה ייצוג ללקוחותיה, לשקול אינטרסים חברתיים העומדים בסתירה לאינטרסים של הלקוחות, היא תעניק ייצוג מדרגה שנייה, ותדמיתם של עורכי הדין הפועלים מטעמה תהיה של עורכי דין מדרגה שנייה. תדמית כזו עלולה להיות נבואה המגשימה את עצמה, שכן היא תגרום ללקוחות שלא לבטוח בסנגורים הציבוריים, ותרתיע עורכי דין בעלי מוניטין ורמה מקצועית גבוהים מלשמש כסנגורים ציבוריים.

בהקשר זה חשוב להזכיר את המציאות שהביאה להקמתה של הסניגוריה הציבורית, ושאותה ביקשה הסניגוריה הציבורית לשנות עם הקמתה. לפני עידן הסניגוריה הציבורית, נהגה בישראל שיטת הסנגורים הממונים (Appointed Counsel), שלפיה מינה בית המשפט סנגורים פרטיים אד-הוק לייצוג בתיקים ספציפיים.¹⁸ מגרעותיה של שיטת הסנגורים הממונים דוגמת השיטה שנהגה

בישראל, נלמדו ותועדו היטב בספרות העוסקת בשיטות למתן עזרה משפטית בפלילים, ורבים מסכימים כי מדובר בשיטה הפחות מוצלחת מבין השיטות המוכרות, מבחינת היכולת להעניק ייצוג הולם.¹⁹ בישראל, כמו במקומות שבהם נוהגת שיטה זו בארצות-הברית, היו לשיטה חסרונות רבים, ובין היתר: התלות של הסנגורים בשופטים הממונים;²⁰ ההסדרה והביקורת המוגבלים ביותר בנוגע לכישורים הנדרשים מהסנגורים ובנוגע לתפקודם בתיקים ספציפיים; העובדה שאסטרטגיות המשפט של הנאשם נחשפות כאשר הסנגור עותר לבית המשפט לאישור הוצאות מסוימות, כגון שכירת עדים מומחים וחוקרים.²¹ עוד יצוין שבישראל היה שכרם של הסנגורים שמונו על ידי בתי המשפט נמוך ביותר.²² שכר הטרחה הנמוך תרם לסטיגמה של עורכי הדין הממונים (אשר כונו לא פעם בשם הגנאי עורכי דין "ממשלתיים") כעורכי דין לא מוצלחים שלא יכלו להשיג לעצמם עבודה מספקת בשוק הפרטי וש"מוכרים" את לקוחותיהם. כך נוצר מעגל שוטה של שכר טרחה נמוך וסטיגמה אשר הרחיקו עורכי דין חדשים ומוכשרים מהמלאכה של הגנה על נאשמים חסרי אמצעים, עובדה שרק חיזקה בתורה את הדימוי השלילי וחוזר חלילה.²³

7. מה שמתאר דר' יואב ספיר, ראש הסניגוריה, על הדימוי השלילי של שיטת הסנגורים הממונים והסטיגמה שהם תופרים תיקים ללקוחות, לא השתנה גם אחרי הקמת הסניגוריה והדברים שתיאר במאמרו הוא תיאור נכון של המצב בשטח לגבי הסניגוריה עצמה. הסניגוריה משמשת כלי עזר בשירות התביעה והשופטים לאספקת דחלילים כדי ליצור מראית עין של שוויון ומשפט הוגן, כאשר בפועל התרומה של הסנגורים מהסניגוריה לנאשם היא אפסית.

8. לראייה על כישלונות הסנגוריה יעיד הנתון הסטטיסטי של 99% אחוזי הרשעות בישראל שפירושו 99% כישלון לסנגוריה. עוד יעידו על כך הנתונים הסטטיסטיים של הכמויות ההולכות ומתגברות של מעצרי ימים, מעצרים לצרכי חקירה ומעצרים עד תום ההליכים, שהדיונים בהם הפכו לקרקס הפרטי של התביעה המשטרתית והפרקליטות, וזאת כאשר חוק המעצרים נועד לצמצם את השימוש במעצרים של מי שלא הורשע.

9. בעשורים האחרונים הסנגוריה לא טרחה להגיש אף בג"ץ בשם כלל לקוחותיה לביטול הלכות מחפירות של בית המשפט העליון כגון הכשרת חיפושים לא חוקיים, הכשרת הודיות לא חוקיות, הכשרת ראיות לא קבילות, הלכת זאדה המאפשרת למשטרה והפרקליטות לעצור אנשים על סמך ראיות "גולמיות", הלכת שושני, השימוש בדו"חות חסויים בהליכי מעצר בכל תיק, קל כחמור, ואפילו נגד תנאי המעצר המחפירים בשב"ס הסנגוריה לא עשתה דבר מלבד כתיבת דו"חות שנתיים בהם תמיד הסנגוריה מטילה האשם בכל נסיבה אובייקטיבית אפשרית, אבל היא נמנעת באופן מובהק מלהטיל האשמה בשופטים המשמשים חותמת גומי לתביעה והפרקליטות ומאפשרים את כל עיוותי הדין הללו.

10. לראיה שיאן השכר בסנגוריה לשנת 2015, עו"ד עלאא מסררוואה (כיום שופט מעצרים ת"א), קיבל מהסנגוריה שכר של 1.3 מיליון ₪, אולם אין אפילו תקדים אחד ראוי לציטוט אשר נרשם על שמו. לא ברור מה הוא עשה תמורת 1.3 מיליון ש"ח בשנה. כפי הנראה שימש דחליל סדרתי בהליכי מעצר של "לקוחות" שהוא אפילו אינו זוכר את שמם. מיד כאשר מונה עו"ד זה למשרה שיפוטית, הוא יישר קו עם המדיניות הכללית לפיה השופטים הישראלים מהווים סניף של התביעה והפרקליטות.

11. רק לשם המחשה, ראו פוסט בפייסבוק של עו"ד ניזרי מירושלים, המתאר כיצד הסנגוריה סירבה לערער על גזר דין פלילי, ולקוחותו אשר שכרה אותו הצליחה בערעור שהוא הגיש באופן פרטי לחתוך 50% מעונש המאסר שהוטל עליה:

 בית משפט מחוזי is at ניזרי ושות' - משרד עורכי דין ירושלים ...

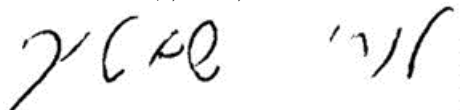
17 June 2018 · East Jerusalem · 🌐

על הסנגוריה הציבורית ו(לא) עלינו.
יצאתי מדיון הקראת פסק דין, בפני הרכב של שלושה שופטים בראשות השופט כרמל בבית המשפט המחוזי בירושלים יחד עם השופטים מוסק ורנר. מדובר בערעור על פסק דין של בית משפט השלום בו הורשעה הנאשמת בעבירות כלכליות על בסיס הודאה באשמה.
המחוזי קיבל את הערעור שלי והקל כמעט בחצי את העונש המקורי.
הסיפור פה זו לא ההצלחה המשפטית הדי נדירה בערעור פלילי - הסיפור פה הוא על סנגוריה ציבורית שלא הייתה מוכנה לערער והייתה הגוף שייצג את הלקוחה שלי בפני בית משפט השלום.
אם אי פעם יציעו לכם סנגוריה ציבורית תדעו את המחיר האמתי לכך.

12. לאור כל האמור, הכלל הוא שמונופול צריך לשבור, והדרך לשבור מונופול היא לפצל אותו ולגרום לתחרות בין הגופים המפוצלים. הסנגוריה מורכבת מ 5 מחוזות ולכן לא צריכה להיות כל בעיה להעניק עצמאות לכל מחוז ומחוז כך ש 5 הגופים החדשים שיקומו יתחרו זה בזה על מצוינות, איכות השירות ללקוחות ובחירת הלקוח. כמובן שצריך לאפשר ללקוחות לבחור איזה מבין חמשת גופי הסנגוריה ייצג אותו.

13. דבר נוסף שיש לבצע הוא להנשים חמצן במסלול עוקף סנגוריה שיאפשר ללקוחות בחירה אישית של מי שייצג אותם, כאשר הנאמנות של הסנגור תהיה אך ורק כלפי הלקוח, ולא כלפי הסנגוריה ו"עקרונותיה". מסלול זה קיים בסעיף 19 ב' לחסד"פ, אולם הבעיה ביישומו היא כפולה.
14. הבעיה הראשונה היא שעל תקנות 10-4 ל תקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד-1974 והצווים לעדכון רמת השכר שעליהם חותם יגאל מרזל מנהל הנהלת בתי המשפט, הסכומים מגוחכים עד כדי בדיחה. ראו גם: הודעת סדר הדין הפלילי (התאמת שכר טרחת סנגור), התשע"ט 2018.
15. לשם דוגמא על ישיבה בבית משפט השלום (אחרי הישיבה הראשונה) ישולם שכר של 383 ₪. בבית משפט מחוזי 798 ₪. מומחה מטעם הסנגוריה לפי תקנה 10 יקבל 45 שקלים ליום עדות מטעם ההגנה! לשם השוואה ניתן להשוות את רמות השכר לאלו הנהוגות בחברת ענבל, חברת הביטוח הממשלתית אשר מייצגת עובדי ציבור אשר עומדים לדין פלילי ומשמעתי. רמות השכר הנהוגות בענבל הן פי 4 מהצו עליו חתם יגאל מרזל, אם לא יותר.
16. החייאתו של מסלול מקביל זה (עו"ד פרטי במימון המדינה) ישביע גם את רצונו של עו"ד אבי חימי לצמצם את הזכאויות לייצוג ע"י הסנגוריה כדי להזרים פרנסה לעורכי דין פליליים וכך הוא יוכל להראות לעורכי הדין בלשכה שהוא מסדר להם עבודה. אלא שעו"ד אבי חימי אינו מקדם מסלול זה כי הוא סבור שאם העצורים והנאשמים אשר תישלל מהם הזכאות לייצוג ע"י הסנגוריה, הם ייקחו הלוואות כדי לממן עורכי דין פרטיים בסכומים מופקעים. בכך טועה עו"ד חימי כי זה לא יקרה, ומי שאין לו אמצעים למימון עו"ד פרטי, לא ייקח הלוואות או יכפה על משפחתו לרוקן את חסכוניתה כדי להעמיד ייצוג פרטי. הרי גם כיום, כל מי שיכול לממן ייצוג פרטי, יעשה כל שביכולתו שלא להסתמך על הסנגוריה ולקחת עו"ד פרטי.
17. מי שתישלל זכאותו לייצוג ע"י הסנגוריה כשהוא מלכתחילה דל אמצעים, לא יוכל להרשות לעצמו עו"ד פרטי והוא פשוט יישאר בלי ייצוג. בתרחיש הגרוע, הצעתו של עו"ד חימי רק תדחוף כמות לא מועטה של נאשמים היישר לזרועות השוק השחור, לידיהם של מלווים בריבית קצוצה.
18. אילו תתקבל דעתנו שיעודכנו תעריפי השכר לפי סעי' 19 ב', אזי עו"ד חימי עדיין יוכל להציג עצמו כמי שמזרים פרנסה לעורכי דין, המדינה תישא בעלות, הלקוח יקבל את זכותו לבחירה עצמית, והעו"ד הפרטי יהיה חופשי ממגבלות הסנגוריה והלחץ הבלתי פוסק של הסנגוריה לדחוף לעסקאות טיעון ולוותר על קיום משפט הוכחות כהלכתו.
19. אנו זמינים למפגש עם מקבלי ההחלטות בנושא על מנת להציג משנה סדורה.

בברכת ואהבת לרעך כמוך,

לורי שם טוב

על הפרק: תיקון חוק הסנגוריה הציבורית וביטול חלק מעילות הייצוג

נכתב על ידי זיו קריסטל ב 26/12/2019 13:11

לשכת עורכי הדין, בתיאום עם שר המשפטים, מבקשת לבטל את עילות המינוי האוטומטי אשר אינן מותנות במבחן כלכלי, ולהניף את השוט על מיוצגים בעלת יכולת. הסנגוריה הציבורית לא דוחה את היוזמה: "מוכנים לתת מענה לטענות על היקף הייצוג"

שר המשפטים אוחנה עם עו"ד אבי אודיז, ראש הלשכה אבי חימי וראשת הסגל בלשכה עו"ד ורד כהן

באוקטובר 2015 שחרר בית המשפט העליון רכוש בשווי 2.5 מיליון שקל לרונאל פישר, מתוך רשימת התפוסים שלו שכללה נדל"ן, רכבים וכלי שיט. בית המשפט דחה את בקשת המדינה להטיל על פישר כפל חילוט, פעם אחת בגין עבירות השוחד לכאורה ופעם שנייה בגין הלבנת ההון. גם אחרי הפשרת הרכוש, פישר ביקש ובית המשפט המחוזי אישר לו למנות סנגור ציבורי בחוזה מיוחד. סך התשלומים לסנגור הציבורי הגיע עד כה ל-800 אלף שקלים, כפי שנחשף באתר "פוסטה". פישר, כמו **שולה זקן** וכמו בכירים בארגוני פשיעה, מוזכרים תדיר בכל דיון אודות הסנגוריה הציבורית, כנאשמים אשר הצדקת הייצוג שלהם על חשבון משאבי הציבור מוטלת בספק, בלשון המעטה.

בסוף השבוע האחרון, בכנס הפליליסטים בגליל, הודיע ראש לשכת עורכי הדין **אבי חימי**, בתיאום עם שר המשפטים **אמיר אוחנה**, על מהלך רוויזיה שמבקשת הלשכה לבצע בחוק הסנגוריה הציבורית. בדרכו המאוזנת, חימי מציע דווקא להרחיב את הזכאות לייצוג לחסרי אמצעים ולהגמיש את הקריטריונים הכלכליים ורף ההשתכרות לזכאות. מנגד, הלשכה דורשת לתקן את החוק על פי סדר העדיפויות החברתי, ולוודא כי ההגנה המשפטית במימון המדינה מוענקת לציבור שידו אינה משגת, בלבד, ולא תינתן לבעלי יכולת כלכלית.

ברוח העקרונות האלה פועל לאחרונה צוות בלשכת עורכי הדין אשר מונה על ידי חימי להמליץ על שינויים בחוק הסנגוריה הציבורית. חימי וראש הצוות, **עו"ד אבי אודיז**, ערכו לאחרונה פגישה עם השר אוחנה, שהתגלה כשותף נאמן של הלשכה בסדרת מהלכים, כמו דחיית תקנות סדר הדין האזרחי. עוד בצוות לעניין הסנגוריה – ראש ועדת שב"ס בלשכה, **עו"ד רותם טובול ועו"ד סאני שייקיס**.

על פי המסתמן, לשכת עורכי הדין תבקש לבטל את עילות המינוי האוטומטיות שנקבעו בחוק, אשר אינן מותנות בבדיקת יכולתו הכלכלית של נאשם. כך, זכאות למינוי סנגור ציבורי קמה אוטומטית מכוח הודעת תובע המצורפת לכתב אישום, על אפשרות שיבקש מאסר בפועל. בלשכה מלינים כי התביעה המשטרית, האחראית ל-90 אחוז מכתבי האישום בבית משפט שלום, נוהגת כעניין שבהרגל להצמיד לכל כתב אישום הודעה פיקטיבית על "אפשרות מאסר בפועל", גם בתיקים שהענישה הנוהגת היא מאסר על תנאי. בכך "מייצרת" התביעה זכאות לייצוג על ידי סנגור ציבורי באלפי תיקים, שבחלקם לפחות ייתכן כי הנאשמים יכולים היו להרשות לעצמם עורך דין פרטי על פי המבחנים הכלכליים.

לפי נייר עמדה שהכין הצוות בראשות עו"ד אודיז, כ-20 אלף נאשמים מיוצגים בכל שנה על ידי הסנגוריה הציבורית רק מכוח חובת המינוי בתיקי "מאסר בפועל" לכאורה, על פי הודעת תובע. בשנים 2007-2008, לאחר שתיקון לחוק קבע את חובת המינוי, זינק מספר ההליכים בהם ייצגה הסנגוריה בעילה זו, מ-4,600 ל-16 אלף תיקים, בהם לטענת הלשכה לא בוצעה בדיקה כלכלית.

פאנל על גבולות הייצוג של הסנגוריה הציבורית שנערך בכנס הפליליסטים של השלכה בשבוע שעבר בהנחיית עו"ד מנחם רובינשטיין

עילת מינוי נוספת ללא מבחן כלכלי שנקבעה עם השנים, היא זימון נאשמים ל"ימי מוקד". מדובר בפרקטיקה בבתי משפט שלום, בה שופט דן ביום אחד בעשרות כתבי אישום בשיטת הסרט הנע. מדובר למעשה בדיון מקדמי, שמטרתו לסיים את ההליכים בתיק בדיון אחד, בתוצאה מוסכמת, ולייתר את שמיעת הראיות. על פי נתונים שנאספו בלשכת עורכי הדין, עד 8,000 נאשמים מיוצגים מדי שנה על ידי הסנגוריה הציבורית בימי מוקד, כאשר הזכאות לייצוג קמה אוטומטית רק מהזימון לאותם ימים, בהם המאמץ המוצהר הוא "לנקות את השולחן" ולסיים כמה שיותר תיקים בשם היעילות המערכתית.

להגברת אותה יעילות, בתי המשפט אף אימצו את נוהל "מזכירות אקטיבית", שנועד למצות למקסימום את ההליך. מזכירות בית המשפט מוודאת מבעוד מועד את התייצבות הנאשמים ומבררת איתם האם הצטיידו כבר בעורך דין, על מנת שלא לבזבז יום דיון. במקרה שלא – מזכירות בית המשפט מודיעה לנאשם כי הוא זכאי לסנגור ציבורי, ומודיעה על כך אף לסנגוריה.

בלשכת עורכי הדין ידונו עם התביעה המשטרית, על מנת להביא את הדברים – שנידונו לא פעם – למודעות ולצורך לנקוט ריסון במתן הודעות "אוטומטיות" על דרישה למאסר בפועל בתחילת ההליכים. מאמץ מוגבר ומיוחד יידרש להסברה מול הנהלת בתי המשפט והשופטים, אשר התרגלו למנות סנגורים ציבוריים מן הטעם של נוחות ויעילות וכפתרון זמין וקל, מבלי שהשיקול הכלכלי ושאלת יכולתו של הנאשם עומדת לנגד עיניהם תמיד.

במקביל לביטול עילות המינוי אשר אינן מתחשבות במצב כלכלי, עו"ד אודיו מציע כי לשכת עורכי הדין תתמוך כאמור בהגדלת מעגל הזכאים מכוח נזקקות כלכלית, ובעדכון מבחן ההשתכרות. המטרה, לדבריו, היא שייצוג הסנגוריה הציבורית ייוחד לחסרי אמצעים, להליכי מעצר בהם לא סביר לדרוש מאדם להוכיח זכאות כלכלית, ולאכלוסיות מיוחדות בהתאם לתנאים הקיימים כיום – קטינים, חולי נפש, אסירים וכדומה.

עו"ד טובול ועו"ד עינת סופר בסרגליק המליצו ללשכה, בדומה, על בחינת נוהג מינוי הסנגורים לאסירים בוועדות השחרורים. מטבע הדברים אסירים רבים זכאים לסנגור ציבורי, ואולם לדבריהן יש לעבור ממינוי המבוצע אוטומטית על ידי ועדות השחרורים, למינוי הכרוך בדיון ובקבלת עמדה מנומקת בעניין המינוי, הן מהסנגוריה הציבורית והן מצד הפרקליטות.

יו"ר (משותף) ועדת משטרה וסגן יו"ר הוועדה הארצית לעניינים פליליים, עו"ד גל שר טוב, אומר כי "אין ויכוח על חשיבות מוסד הסנגוריה הציבורית. עיקר הטרעניה היא שעם השנים כספים בסכומי עתק מהקופה הציבורית מממנים מיוצגים שיש להם כסף, ומצטברים לסכומי עתק של 300 מיליון שקל בשנה. כשהוקמה הסנגוריה הציבורית, היתה בעיה אמיתית של

לא מיוצגים. עכשיו בשלה העת לתיקון בהתאם למצב כיום. הבעיה מתחילה בחוק, אשר יצר תבניות שמובילות למינוי חובה של סנגור ציבורי ללא שיקול דעת".

לדברי עו"ד שר טוב, לא פעם סנגור פרטי מוזמן על ידי משפחתו של עצור, ומגלה בהגיעו לתחנה סנגור ציבורי תוך אשר הזמן על ידי המשטרה. "מדובר במערכת שנוחה לכל הגורמים, ובמיוחד לבית המשפט. הייתי עד לדיון בו שופטת שאלה נאשם בעבירה של תקיפה סתם, שאין בצידה עונש מאסר, האם יש לו עורך דין. ברגע שהוא אמר לא, מונה לו סנגור במקום, מבלי שהוא נשאל האם יש לו יכולת כלכלית, מבלי לדחות את הדיון. מעבר לכך, אנו רואים שהסנגוריה הציבורית נכנסת לתחומים שלא היתה בהם בעבר: תיקי תעבורה, עבירות תכנון ובנייה".

במצע שפרסם כימי ערב הבחירות ללשכת עורכי הדין, הבטיח ראש הלשכה הנבחר כי יפעל לכך ש"מחד תיפסק הפגיעה התעסוקתית בעורכי הדין במגזר הפרטי, ומאידך עורכי הדין המייצגים מטעם הסנגוריה הציבורית יקבלו תשלום ראוי בעבור עבודתם". זאת באמצעות פעולה נוספת לתיקון משמעותי של תקנות שכר הטרחה ושינוי הסכמי הריטיינר של הסנגוריה הציבורית עם עורכי הדין הפועלים מטעמה.

עו"ד שר טוב

עו"ד סופר בסרגליק

עו"ד טובול

תגובת הסנגוריה

נראה כי כימי הצליח ליצור אמון עם הסנגור הציבורי, **ד"ר יואב ספיר**. אף שבסנגוריה משוכנעים כי מרבית הלקוחות הינם חסרי יכולת כלכלית, הסנגוריה הציבורית אינה דוחה את היוזמה לבחינת עילות המינוי – כך עולה מהתגובה שהעבירה לאתר פוסטה: "הסנגוריה הציבורית מעניקה ייצוג איכותי ללקוחותיה ופועלת לשמירה על זכויותיהם של חשודים, עצורים, נאשמים ואסירים. טרם הקמתה של הסנגוריה הציבורית, נשפטו רוב העצורים והנאשמים במדינת ישראל ללא ייעוץ וייצוג משפטי, מצב שהטיל כתם חמור על מערכת המשפט הישראלית.

"מנתונים שנאספו חמש שנים לאחר הקמת הסנגוריה הציבורית, בסוף שנת 2000, אנו יודעים שאחוז הבלתי מיוצגים בבתי המשפט השלום עמד על 55 אחוז, כאשר בבתי המשפט בפריפריה כמו דימונה וצפת, עמד אחוז הבלתי מיוצגים על למעלה מ-70 אחוז. בין הנאשמים שניהלו הוכחות והורשעו על סמך הראיות שהוצגו נגדם כמעט 40 אחוז לא היו מיוצגים.

"תמונת מצב זו השתנתה לאורך השנים והסנגוריה הציבורית החלה לייצג את רוב הנאשמים שהיו בעבר בלתי מיוצגים. נוכח ביקורת שעלתה על הרחבת הייצוג, בוצעה בדיקה של משרד המשפטים בשיתוף הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ממנה עלה כי כ-95 אחוז מלקוחות הסנגוריה הציבורית הם מחוסרי אמצעים ואין בידם לשכור לעצמם עורך דין. הסנגוריה הציבורית זוכה להערכה רבה מצד קובעי המדיניות ובכירי מערכת המשפט, ונחשבת בעיני רבים למודל של מצוינות בשירות הציבורי. הסנגוריה הציבורית עובדת עם כאלף עורכי דין, מתוכם כ-850 סנגורים הפועלים ממשרדיהם הפרטיים מטעמה של הסנגוריה הציבורית. אנו רואים חשיבות גדולה בהבטחת אפשרות ייצוג לכל אדם שמתנהלים נגד הליכים פליליים משמעותיים, וזאת בלי לפגוע בשוק הפרטי.

הסנגור הציבורי ד"ר יואב ספיר

"הסנגוריה הציבורית מתנגדת בכל מקרה בו בית המשפט ממנה סנגור ציבורי כאשר יש לנאשם סנגור פרטי או כאשר הוא מבקש לבחון אפשרות לשכור את שירותיו של עו"ד פרטי. הסנגוריה הציבורית קידמה שורה של צעדים כדי לתת מענה לטענות שנשמעו כנגד היקף הייצוג של הסנגוריה, וזאת מבלי לפגוע בעקרונות חשובים של צדק והגנות בהליך הפלילי ובאלה הנזקקים לשירותיה של הסנגוריה הציבורית".

עוד נמסר כי "הסנגוריה מסכימה עם הטענה כי התביעה מזדרזת לציין בכתבי האישום שיש כוונה לעתור למאסר בפועל. לאור זאת, פנה הסנגור הציבורי הארצי ביחד עם לשכת עורכי הדין, לפרקליט המדינה ולראש חטיבת התביעות המשטריות, בבקשה כי ינחו את התובעים להפעיל שיקול דעת זהיר בצירוף הודעות לכתב האישום על כוונה לעתור למאסר בפועל. בעקבות הפנייה שינה פרקליט המדינה את הנחית פרקליט המדינה בנושא. יש להמשיך ולפעול במשותף כדי לוודא שהתביעה תיישם את ההנחיה. כמו כן, הסנגוריה מצטרפת לקריאה של לשכת עורכי הדין לצמצום השימוש של בית המשפט בהליך של ימי מוקד. במקביל הסנגוריה הציבורית פעלה לשינוי מדיניות החילוט של הפרקליטות, שפוגעת באורח חמור ובלתי מידתי בזכויותיהם של נאשמים, ולעתים לא מאפשרת להם לשכור את שירותיו של עו"ד פרטי. הסנגוריה פנתה בנושא זה לשרת המשפטים לשעבר בבקשה להוביל לתיקון חקיקה שיאפשר שחרור כספי חילוט לצורך שכירת שירותיו של סנגור. עמדת הסנגוריה בנושא זה התקבלה והיא מוצאת ביטוי בהצעת חוק. הסנגוריה הציבורית רואה בלשכת עורכי הדין שותפה ומקווה להמשיך את שיתוף הפעולה הפורה שהוביל לקידום הזכויות של חשודים ונאשמים בהליך הפלילי".

One Response

הגב **תרצה**

at 23:54 29/12/2019

האתר חווה קשיים טכניים.